

komen verantwoorden. Ook met betrekking tot de Universiteit van Amsterdam overwoog de bezetter een grondige zuivering. Eind '41 had hij de hoogleraar in het volkenrecht, prof. mr. J. H. W. Verzijl, ontslagen die, nauwelijks uit de groep der 'Indische' gijzelaars vrijgelaten, zijn colleges hervat had met te betogen dat Nederland juridisch en praktisch nog steeds in oorlog was met Duitsland. Op dit eerste ontslag moesten er nog meer volgen. Van wie? De bezetter besloot, zelf de nodige aanvullende gegevens te verzamelen. Diegenen die op grond van het jegens hen al aanwezige materiaal voor ontslag in aanmerking kwamen (een zevental, onder wie mevrouw Hazewinkel), werden in de week van 11 tot 17 januari '42 naar Den Haag ontboden en daar aan een lang politiek verhoor onderworpen.

Verder was deze zaak nog niet gekomen toen in Amsterdam op 22 januari door een lid van het Militair Contact der illegale CPN een bom geworpen werd in het huis van het Studentenfront der NSB. Seyss-Inquart deed toen aan van Dam en via deze aan Brouwer en de secretaris van de Amsterdamse Senaat, prof. dr. A. W. de Groot, weten dat vijf hoogleraren, onder wie mevrouw Hazewinkel, en tien studenten gearresteerd en naar een concentratiekamp overgebracht zouden worden. Van Dam protesteerde, Voûte sloot zich bij dat protest aan en Brouwer riep op 28 januari (er was nog geen enkele arrestatie verricht) zijn assessoren bijeen, samen met de oudste leden der faculteiten. Wat dreigde was ook tot de studenten doorgedrongen en hun Centrale Faculteitscommissie bracht onder de aandacht van tal van hoogleraren dat er, als de arrestaties doorgingen, slechts één passend antwoord was: beëindiging van alle universitaire werkzaamheden.

Inderdaad, in de bijeenkomst van 28 januari 'bleek uit de discussies', aldus de Groot, 'de overtuiging van de vergadering dat dit een vitaal ogenblik was waaraan we verplicht waren, eventueel de universiteit op te offeren.'¹ Brouwer zei dat hij besloten had, zichzelf ter beschikking te stellen van de Duitsers — *hij* was verantwoordelijk voor alles wat in het universitaire milieu geschiedde, dan moest men *hem* maar wegvoeren; wellicht konden zo de andere arrestaties voorkomen worden.

Twee dagen later, 30 januari, kwam het in Amsterdam na enkele verdere sabotage-acties van de illegale CPN tot het oppakken van een groot aantal gijzelaars die in het concentratiekamp Amersfoort opgesloten werden; er bevonden zich onder hen drie studenten (twee andere die op de lijst stonden, kon men niet vinden, een zesde was in Zwitserland) en vijf hoogleraren. Nog diezelfde dag protesteerde van Dam bij Seyss-Inquart. De *Reichskommissar* betoogde dat de arrestatie-actie in Amsterdam zich niet tegen de

¹ A. W. de Groot: *De Universiteit van Amsterdam in oorlogstijd* (1946), p. 37.